

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 30, Ufafanuzi wa Efe2 na Ufunuo 21 na 22 katika Mwangaza wa Theolojia ya Agano Jipya

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi nambari 30, Ufafanuzi wa Waefeso 2 na Ufunuo 21 na 22 katika Mwanga wa Theolojia ya Agano Jipya.

Kwa hivyo, kile ambacho tumefanya hadi sasa ni kuchunguza kile ninachofikiri ni mada muhimu zaidi za kibiblia-theolojia katika Agano Jipya kutokana na usomaji na utafiti wangu wa Agano Jipya lakini pia kuangalia theolojia zingine za Agano Jipya na mada ambazo zinaonekana kuangazia mara kwa mara.

Tumeangalia mada hizo kwa jinsi zilivyo na mizizi yake katika Agano la Kale, hasa mara nyingi simulizi la uumbaji, jinsi zinavyoendelezwa katika Agano Jipya au Agano la Kale katika maandalizi ya jinsi zinavyopata utimilifu wake katika Agano Jipya katika Kristo na watu wake na kisha jinsi zinavyopata utimilifu wake hatimaye katika utimilifu wa uumbaji mpya. Ninachotaka kufanya sasa katika kikao chetu cha mwisho ni kuangalia maandishi mawili ya Agano Jipya badala ya kuangalia tu mada ambazo sasa tumefanya, ambazo sasa ni kurudi kwenye maandishi mawili ya Agano Jipya ambayo tumeyashughulikia mara nyingi na tumeona yakichukua jukumu muhimu katika kushughulikia mada tofauti za kitheolojia za Agano Jipya na kurudi nyuma na kuangalia maandiko hayo tena kwa undani katika mwanga wa theolojia ya Agano Jipya la kibiblia. Ninachotaka kufanya ni kuonyesha, nambari moja, tena jinsi mada hizi zinavyoingana katika vifungu hivi na jinsi zinavyochangia mada hizi za kitheolojia za kibiblia lakini kuangalia vifungu hivi kwa jinsi ambavyo vyenyewe vinavyochangia katika maendeleo yanayoendelea ya theolojia ya kibiblia kupitia Agano la Kale na Jipya.

Mengi ya yale tutakayosema si lazima yawe mapya kwa wakati huu. Mengi ya yale tutakayosema yatakuwa yanaunganisha tu vipande kadhaa ambavyo tumezungumzia kuhusiana na vifungu hivi hapo awali lakini sasa tunavizingatia katika suala la ufafanuzi au mlinganisho wa vifungu hivi, si ufafanuzi wa kina wa kila sehemu yake, lakini tena hasa tukizingatia jinsi ya kusoma vifungu hivi kutoka kwa mtazamo wa kitheolojia wa kibiblia. Kwa maoni yangu, hatimaye, tunapotafsiri maandishi katika Agano la Kale au Jipya, kwanza kabisa, ndiyo, tunataka kuyafafanua na kuyasoma kwa kuzingatia nia yake ya asili, kwa kuzingatia muktadha wake wa asili, kile mwandishi alikuwa akiwaambia watu wa Mungu wakati huo, lakini nadhani hatimaye wakati fulani tunapaswa kuuliza jinsi hiyo inavyolingana na orodha pana ya

Maandiko, jinsi hiyo inavyolingana na maendeleo mapana ya kihistoria ya ukombozi ya mpango wa Mungu kama inavyoshuhudiwa katika orodha yote ya Agano la Kale na Jipya.

Nadhani, kwa namna fulani, hatua ya mwisho ya kujifunza kifungu chochote ni kuwa na jicho moja kwenye mchango wake katika maendeleo ya jumla, hadithi ya jumla ya Maandiko, maendeleo ya jumla ya theolojia ya kibiblia na jinsi inavyochangia katika hilo na jinsi inavyoangaziwa na kueleweka katika mwanga wa theolojia ya kibiblia. Kwa hivyo nataka kuchunguza mafungu mawili, nayo ni Waefeso sura ya 2:11-22 ni ya kwanza, na kisha ya mwisho itakuwa Ufunuo 21 na 22, na tena, tutayaangalia hayo katika suala la jinsi yanavyoendeleza theolojia ya Agano Jipya la kibiblia, jinsi yanavyochangia, jinsi uelewa wa mafungu hayo unavyoangaziwa na jinsi tafsiri inavyoeleweka inapoonekana katika mwanga wa theolojia ya kibiblia au theolojia ya Agano Jipya. Kwa hivyo kifungu cha kwanza ni Waefeso 2, 11-22, na sitasoma kifungu hicho kwa ukamilifu. Tutasoma sehemu zake, lakini tukikiweka katika muktadha wake mpana katika sura ya 2:1-10 tunamkuta Paulo akielezea jinsi Mungu alivyowaokoa watu wake kutoka utumwani wa kifo na dhambi. Walikuwa wafu katika makosa na dhambi zao; Pia walikuwa katika utumwa wa nguvu za uovu, na Mungu amewaokoa na kuwaokoa kwa kuwafanya hai katika Kristo na kuwainua na kuwapa mbegu katika muungano na Yesu Kristo, na haya yote ni kuonyesha neema ya Mungu kama Paulo anavyosema katika wakati huu na katika wakati ujao kuonyesha utajiri usio na kifani wa neema na rehema ya Mungu.

Sasa, mtu anapofikia sura ya 2:11-22 ya Waefeso, mtu anagundua kwamba wokovu katika sura ya 2, 1-10 pia unamaanisha kwamba tumekuwa sehemu ya ubinadamu mpya kwa kutuokoa kutoka katika utumwa wa dhambi na kifo na utumwa wa nguvu za uovu na kutuokoa na kutuunganisha na Kristo, hiyo pia ina maana kwamba Myahudi na Mataifa wameunganishwa pamoja katika mwili mmoja, katika ubinadamu mmoja katika Kristo ili wokovu wetu uwe na athari za ushirika. Nasita kusema kwamba sura ya 2:1-10 ni ya mtu binafsi, na inaonekana pia kuwa na vipimo vya ushirika pia, lakini hakika uokoaji wa watu wa Mungu katika sura ya 2 kisha husababisha Mungu kuwaunganisha pamoja katika ubinadamu mmoja mpya, akiwaunganisha Myahudi na Mataifa katika mwili mmoja au ubinadamu mmoja katika Kristo. Sasa, sehemu ya kufanya theolojia ya kibiblia katika maandishi yoyote ya Agano Jipya, sehemu ya kufanya theolojia ya Agano Jipya ni kufuatilia vitangulizi vya Agano la Kale.

Nadhani sehemu ya kidokezo kuhusu mada kuu za kitheolojia na maendeleo ya maandishi yoyote ya Agano Jipya ni kufuatilia madokezo ya Agano la Kale, nukuu za Agano la Kale zinazoelezea mawazo ya mwandishi na zinazochangia theolojia ya mwandishi wa Agano Jipya. Kwa hivyo cha kufurahisha ni kwamba, katika sura ya 2, mistari ya 11-13, mwandishi anaanza na Agano la Kale. Katika Waefeso sura ya 2 na 11-13, mwandishi anaanza na Agano la Kale kwa kuwakumbusha wasomaji wake wa Mataifa kuhusu hali yao ya zamani mbali na Kristo.

Kwa hivyo, anasema, kwa hivyo, kumbukeni kwamba hapo awali ninyi mliokuwa Mataifa kwa kuzaliwa na mliotwa msiotahiriwa na wale waliotahiriwa, kumbukeni kwamba wakati huo mlikuwa mmetengwa na Kristo, mlitengwa na uraia wa Israeli na wageni kwa maagano ya ahadi. Tulizungumzia kuhusu maagano ya awali bila tumaini na bila Mungu duniani.

Kwa hivyo nadhani kwamba hali hii katika mistari ya 11-12 kisha inabadilishwa katika sehemu iliyobaki ya sura. Kwa hivyo sasa Paulo anaendelea na, katika mstari wa 13, anaelezea ubadilishaji wa hilo kwa kutaja kwa kuvutia Isaya sura ya 57 na mstari wa 19. Isaya sura ya 57 na mstari wa 19 ziko ndani ya sehemu hiyo kubwa ya Isaya, ambapo anatarajia siku ya urejesho.

Mungu atawarejesha watu wake kutoka uhamishoni katika siku zijazo. Mungu atawarudisha watu wake na kuwarejesha katika uhusiano wa agano naye. Katika sura ya 57 na mstari wa 19, mwandishi anasema, akiumba sifa midomoni mwao, amani kwa wale walio mbali na wale walio karibu, asema Bwana nami nitawaponya.

Sasa, mstari wa 13 unasema katika Waefeso 2, lakini sasa katika Kristo Yesu, ninyi mliokuwa mbali hapo kwanza mmekaribishwa kwa damu ya Kristo. Kwa hivyo cha kushangaza, katika Isaya sura ya 57 na mstari wa 9, andiko ambalo Paulo anarejelea katika mstari wa 13, mbali walikuwa Waisraeli waliokuwa uhamishoni, na sasa wamekaribishwa. Lakini sasa, kwa Paulo, ni Mataifa ambao wamekuwa mbali; walikuwa wametengwa na Kristo, hawakufurahia uraia pamoja na Israeli, hawakushiriki katika maagano ya ahadi iliyotolewa kwa Israeli, lakini sasa wamekaribishwa kupitia kifo cha Yesu Kristo.

Kwa maneno mengine, Paulo tayari anapendekeza kwamba katika Waefeso 2, tunapata utimilifu wa ahadi za Isaya za kurejeshwa kwa watu wa Mungu. Sasa, Paulo anapendekeza kwamba Mataifa wanasogezwa karibu, na nadhani kwamba kile walichotenganishwa nacho katika mstari wa 12 ni kwamba sasa wanafurahia na kushiriki katika hilo. Kwa hivyo sasa wana Kristo, sasa wana uraia, wanashiriki katika uraia na Israeli, sasa wanashiriki na kufurahia baraka za agano la ahadi, na wana tumaini, na wana uhusiano na Mungu duniani kupitia utu wa Yesu Kristo.

Huu ni utimilifu wa ahadi za Isaya za urejesho na wokovu wa watu wa Mungu, kama inavyoonyeshwa na wito wa mwandishi kwa Isaya katika Sura ya 57 na 9. Na haya yote yanatimizwa kupitia kifo cha Yesu Kristo, ambacho, kama Paulo atakavyoendelea kusema kuanzia mstari wa 14, kwa maana yeye mwenyewe ndiye amani yetu. Angalia tena dokezo la pengine Isaya 57, lakini maandiko mengine katika Isaya yanasisitiza amani ya Mungu na Mungu akileta amani. Baadaye, tutaona katika sura ya 52 na mstari wa 7 kwamba alihubiri amani: heri miguu ya wale waletao habari njema, wahubirio amani.

Kwa hivyo hata Kristo akiwa amani yetu anapaswa kuonekana kama utimilifu wa ahadi za Isaya za kuleta urejesho kwa watu wa Mungu. Lakini hili linatimizwa na kifo cha Yesu Kristo, ambacho Paulo anasadiki kwamba kinaondoa kizuizi kilicholeta uadui na mgawanyiko kati ya Wayahudi na Mataifa ili Paulo aweze kusema mwenyewe kwamba Yesu, mtu wa mwisho kutajwa katika mstari wa 13, yeye mwenyewe ndiye amani yetu ambaye ameyafanya makundi hayo mawili kuwa Wayahudi na Mataifa kuwa moja na ameharibu kizuizi, ukuta wa uadui unaotenganisha. Kwa maneno mengine, uadui uliunda kizuizi, na alifanya hivi kwa kuweka kando katika mwili wake sheria pamoja na amri na kanuni zake.

Kwa hivyo, Paulo, angalau hapa, hasemi kila kitu kuhusu sheria, lakini angalau hapa anasisitiza kazi ya sheria ya kuwagawa Wayahudi na Mataifa, ya kuwatenga Wayahudi kama watu wa Mungu na kuwatenga Mataifa na sasa kupitia kifo cha Yesu Kristo ambacho kimekomeshwa. Kwa njia, baadhi wamelinganisha ukuta unaogawanya na ukuta ndani ya hema. Sina hakika kwamba ndivyo ilivyo hapa.

Kwa kweli, ni neno tofauti linalotumika hapa linaloashiria kukera zaidi. Ninaamini kwamba sheria ndiyo uzio. Sheria ni uzio unaotenganisha au ukuta unaotenganisha uliowatenganisha Wayahudi na Mataifa, na sasa Kristo, kupitia kifo chake, ameimaliza na kuifuta sheria kama ile inayowatenganisha watu wa Mungu.

Sasa, lugha ya amani, Paulo anaposema Yesu Kristo mwenyewe ndiye amani yetu, imemaliza uadui. Kwa hivyo, amani inapaswa kueleweka katika muktadha wa upatanisho. Yesu Kristo ameleta upatanisho kwa kubadilisha uhusiano wa uadui kati ya Myahudi na Mataifa sasa kwa ule wa amani.

Angalia ni mara ngapi neno amani linatokea katika mstari wa 14. Yeye mwenyewe ndiye amani yetu. Kusudi lake lilikuwa kuunda ndani yake ubinadamu mmoja mpya kutoka kwa hao wawili, hivyo kufanya amani.

Mstari wa 15. Mstari wa 17. Alikuwa na kuhubiri amani kwa wale waliokuwa mbali na wale waliokuwa karibu.

Kwa hivyo, Mungu amebadilishana kupitia Kristo uhusiano wa uadui umebadilishwa na uhusiano wa amani. Tena, mstari wa 17 unaonekana kama nukuu ya moja kwa moja kutoka kwa Isaya katika sura ya 57 na 9. Alikuwa na kuhubiri amani kwenu ninyi mlio mbali na Mataifa, na amani kwa wale walio karibu. Pia, hii labda ni dokezo la Isaya sura ya 52 na mstari wa 7. Isaya sura ya 52 na mstari wa 7. Jinsi ilivyo mizuri juu ya milima miguu ya wale waletao habari njema, wale watangazao amani na kuleta habari njema, wale watangazao wokovu, wale wauambiaio Sayuni Bwana Mungu wenu anatawala.

Kwa hivyo tena, upatanisho wa Myahudi na Mataifa katika kubadilishana uhusiano wa uadui na wa amani kupitia Kristo unaonekana kama utimilifu wa ahadi za Isaya za

kurejeshwa kwa watu wa Mungu kutoka uhamishoni. Cha kufurahisha ni kwamba, tunaona pia kwamba kuna mwendelezo na kutoendelea. Kwamba wote wawili wamepatanishwa na Mungu.

Utimilifu katika Kristo huleta hali mpya, kwa hivyo sio tu kwamba tuna utimilifu wa ahadi za Isaya za urejesho, lakini kwa namna fulani, zimeimarishwa kwa njia mpya ambapo Myahudi na Mmataifa sasa wamepatanishwa lakini pia wamepatanishwa na Mungu katika tendo jipya la kuunda ubinadamu mpya. Kwa hivyo, ahadi za Israeli za urejesho katika Isaya sasa zinatimizwa katika Yesu akiwaunganisha Myahudi na Mmataifa kuwa ubinadamu mmoja mpya katika uhusiano wa amani na uliopatanishwa.

Cha kufurahisha ni kwamba, si tena katika nchi ya Palestina, bali katika nafsi ya Kristo na katika ulimwengu. Wanaona ahadi za urejesho zikitimizwa. Mstari wa 15 , hata hivyo, unatukumbusha pia madokezo zaidi kwa Isaya wakati mstari wa 15 unaposema, Kwa kuweka kando katika mwili wake sheria na amri zake, kusudi lake lilikuwa kuunda ndani yake mwanadamu mmoja mpya.

Kwa hivyo, angalia tena lugha hii ya uumbaji na upya. Labda kwa mara nyingine tena, tunganisoma hii kama si utimilifu wa urejesho wa watu wa Mungu tu bali pia uzinduzi wa uumbaji mpya wa Isaya, kama ilivyoahidiwa katika Isaya 53 na Isaya 65. Kwa hivyo, ni katika uumbaji mpya sasa ambapo tunapata ubinadamu uliopatanishwa umepatanishwa na kupatanishwa na Mungu.

Kwa hivyo, mada ya upatanisho na utimilifu wa Isaya ni mada ya uumbaji mpya na kuunda ubinadamu mpya mmoja. Tunaona ahadi za Isaya za urejesho wa watu wake katika uumbaji mpya sasa zikitimizwa katika nafsi ya Kristo kupitia kifo chake, kuumba ubinadamu mpya mmoja, kuondoa sheria iliyotoa kizuizi, na kuwaleta Wayahudi na Mataifa pamoja katika ubinadamu mpya mmoja katika kutimiza ahadi ya urejesho wa Isaya. Pia tunaona katika andiko hili kwamba hapa, watu wa kweli wa Mungu sasa wamerejeshwa na kufanywa upya.

Ili watu wa kweli wa Mungu sasa wawe Wayahudi na Mataifa. Tena, nyuma katika mstari wa 13, Mataifa walitengwa kutoka uraia katika Israeli. Sasa nadhani mwandishi anasema kwamba wamejumuishwa katika uraia na Israeli kwa kuunganishwa pamoja na Wayahudi katika ubinadamu mmoja mpya.

Kwa hivyo sasa tunaona watu wa kweli wa Mungu wakitimizwa katika Kristo, wakiwapatanisha Wayahudi na Mataifa katika ubinadamu mmoja mpya. Kwa hivyo, tena, kuna mwendelezo na kutoendelea. Ahadi kwa Israeli zinapanuliwa ili kuwajumuisha na kuwakumbatia Mataifa, lakini ubinadamu huu mpya, Myahudi na Mataifa, haupanuki tu; pia umefanywa upya kwa sababu si Mataifa pekee wanaopatanishwa bali sasa Wayahudi na Mataifa wote wamepatanishwa na Mungu.

Na sasa Kristo amewaumba katika ubinadamu mmoja mpya. Kwa hivyo, kuna ujipya, kuna mabadiliko yanayotokea, na kuna ujipya unaotokea. Kwa hivyo, tunachopata hapa ni kwamba, ndiyo, ahadi za urejesho zilizotolewa kwa Israeli sasa zimepanuliwa ili kujumuisha Wayahudi na Mataifa, lakini zimerejeshwa na kufanywa upya katika uumbaji mpya ulioanzishwa ambapo wote wawili wamepatanishwa na Mungu.

Kwa hivyo cha kushangaza, watu wa kweli wa Mungu, ahadi zilizotolewa kwa Israeli na Isaya, sasa zinaonekana kutimizwa kwa Wayahudi na Mataifa wanaoungana katika ubinadamu mmoja, watu wapya wa Mungu. Kwa hivyo, hatuna watu wawili tofauti wa Mungu na ahadi zinazohusiana na wote wawili ambao ni tofauti, lakini badala yake, tunaona watu mmoja wa Mungu wakitimiza ahadi zilizotolewa kwa Israeli na Isaya sasa wakiwa na Wayahudi na Mataifa wakiunganishwa katika ubinadamu mmoja mpya. Na sehemu nzima inafikia kilele kwa marejeleo muhimu katika mistari ya 19-22, ambapo watu wa Mungu waliorejeshwa na kufanywa upya ndio hekalu la kweli ambapo Mungu anakaa.

Katika utimilifu, nadhani tunachopata hapa basi ni utimilifu katika Kristo wa nia ya Mungu kwa watu wake kurudi kwenye patakatifu pa bustani ambapo Mungu angekaa katikati Yake, ambayo ilianza kutimizwa baada ya ubinadamu kuwa... sasa kuna mahusiano ya uadui; kuna uvunjifu katika uhusiano kwa sababu ya dhambi, na kuna uvunjifu katika uhusiano kati ya ubinadamu na ubinadamu na Mungu kwa sababu ya dhambi katika Mwanzo sura ya 3. Sasa kwa kuwa inaanza kurejeshwa katika hema na katika hekalu la Agano la Kale, tunaona kwamba kutimizwa, hasa matarajio ya kinabii ya hekalu lililofanywa upya na kurejeshwa, sasa kunatimizwa na Mungu kuchukua makao katika hekalu la watu Wake. Kwa hivyo, ahadi za hekalu lililorejeshwa zinatimizwa si katika muundo halisi bali kwa urejesho wa watu wa Mungu. Na tunaona katika Agano la Kale lengo kuu la kutoka, lengo kuu la urejesho kutoka uhamishoni, ambalo lilikuwa kwamba Mungu angeanzisha hema Yake na kukaa katikati yao.

Sasa, tunaona hilo likitimizwa katika ubinadamu mpya unaofanya kazi kama hekalu la Mungu, ambapo Mungu anakaa kupitia roho yake mpya ya agano. Kwa hivyo, Roho Mtakatifu ambaye Mungu anakaa sasa ni roho ambayo Mungu aliahidi kwamba angemimina katika kutimiza Ezekieli 36, Yoeli 2, na Isaya 44, na sasa ni kupitia roho ya Mungu katikati ya watu wake kwamba maskani ya Mungu, ikikaa ndani ya uwepo wa hekalu lake na kwa kweli uwepo wake wa patakatifu pa Edeni sasa unakaa ndani ya watu wake. Ukweli kwamba wanajengwa, angalia mstari wa 21, ndani yake, jengo lote linaunganishwa pamoja na kuinuka kuwa hekalu takatifu katika Bwana.

Na ndani yake, ninyi pia mnajengwa pamoja ili kuwa makao ambapo Mungu anaishi kwa roho yake. Kwa hivyo, unapata picha hii kwamba hekalu liko katika mchakato wa kujengwa na bado halijakamilika. Lakini jambo kuu sasa ni kuhusu kuja kwa Yesu Kristo, Myahudi, na Mataifa, hasa Mataifa ambao walikuwa wametengwa, ambao walikuwa wametengwa na Israeli na uraia na ahadi zao, sasa kupitia Yesu Kristo

urejesho ulioahidiwa wa Isaya ambao uliahidi kuleta amani na upatanisho katika uumbaji mpya sasa umetimizwa katika utu wa Yesu Kristo.

Na sasa lengo la urejesho huo kutoka uhamishoni, lengo lililosubiriwa kwa muda mrefu kutoka kwa nia ya Mungu katika uumbaji na katika hema na hekalu ambapo Mungu angekaa katikati ya watu wake waliokombolewa waliorejeshwa, sasa linatimizwa katika Kristo ambapo Mungu anakaa kupitia roho yake mpya ya agano katikati ya watu wake wa hekalu. Andiko linalofuata ninalotaka kuliangalia na kuliunganisha nalo ambalo litakuwa Ufunuo 21 na 22. Nadhani Waefeso 2 ni aina ya ahadi za Isaya zilizozinduliwa na makao ya hekalu la Mungu, ambapo tuliona hekalu lilikuwa katika mchakato wa kujengwa, na washiriki binafsi waliojiunga nalo walijenga hekalu.

Nadhani tunaweza kupata ukamilifu wa mchakato huo katika Ufunuo 21 na 22. Hapa kuna kilele cha kitabu cha Ufunuo, kilele cha theolojia ya kibiblia ya Agano Jipya, na kilele cha Biblia nzima. Na ninachotaka kufanya katika kuchunguza maandishi haya kutoka kwa mtazamo wa kitheolojia ya kibiblia, nataka kuyapanga kulingana na mada ya upya.

Hiyo ni Ufunuo 21, mtu anaanza kwa kusema, na niliona mbingu mpya na dunia mpya. Kwa hivyo, nataka kupanga majadiliano yetu mafupi ya Ufunuo 21 na 22 kuhusu mada ya upya. Kwa hivyo kwanza kabisa katika Ufunuo 21 na 22 tunapata uumbaji mpya na Edeni mpya.

21.1 Yohana anasema kisha nikaona mbingu mpya na dunia mpya kwa maana ile ya kwanza ilikuwa imepita, na haikuwapo tena. Hii ni dokezo dhahiri kwa Isaya sura ya 65, ambapo nabii anatarajia uumbaji mpya, na Mungu anasema niko karibu kuumba mbingu mpya na dunia mpya. Sasa Yohana anaona hilo likitimizwa katika mbingu mpya na dunia mpya ya Ufunuo sura ya 21.

Lakini Isaya 65 yenyewe na maneno ya Yohana katika 21:1 hatimaye yanarudi nyuma hadi Ufunuo, simulizi la uumbaji katika Mwanzo 1, ambapo tunasoma hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na dunia. Lakini hiyo iliharibiwa na kuharibiwa kwa sababu ya dhambi katika sura ya 3. Na sasa tunaona katika Isaya 65 nia ya Mungu ya kurejesha uumbaji wake katika mbingu mpya na dunia mpya. Sasa, tunaona Yohana akiendelea na hilo kwa maono yake ya utimilifu wa ahadi hizo.

Yohana aliona mbingu mpya na dunia mpya. Katika sura ya 22 na mstari wa 1 na 2, tunapata miunganisho iliyo wazi na Bustani ya Edeni, ambapo Yohana anaona mto wa maji ya uzima ukitiririka kutoka kiti cha enzi cha Mungu na Mwana-Kondoo. Na kila upande wa mto ulisimama mti wa uzima kutoka Bustani ya Edeni katika Mwanzo sura ya 2. Yohana pia hapa anarejelea Ezekieli 47, ambayo yenyewe inarudi Mwanzo katika bustani ya Edeni, ambapo Ezekieli anaona mto wa uzima ukitiririka kutoka hekaluni.

Sasa, Yohana anaiona ikitiririka kutoka kwenye kiti cha enzi. Tutaona ni kwa nini baada ya muda mfupi. Lakini anaona mto ukitiririka kutoka hekaluni na miti yenye matunda kila upande wake.

Sasa, Yohana anatoa maelezo kutoka kwa hilo. Lakini Yohana pia anaenda si kwa Ezeieli tu bali pia anarudi nyuma hadi bustani ya Edeni na kuchora lugha hiyo ya Mti wa Uzima. Mti mmoja wa uzima.

Kwa hivyo, Yohana anaona lengo kuu la uumbaji na matarajio ya kinabii ya uumbaji mpya sasa ukifikia kilele chake katika mbingu mpya na dunia mpya. Anaona Bustani mpya ya Edeni katika maono yake ya mwisho. Kwa hivyo, uumbaji mpya, Edeni mpya.

Pia tunapata Yerusalemu mpya. Sura ya 21 na mstari wa 2 wa Ufunuo. Yohana anasema, Nikaona mji mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu, ukiwa umewekwa tayari kama bibi arusi, aliyepambwa kwa ajili ya mumewe.

Kwa mara nyingine tena, ukirudi kwenye Isaya sura ya 65, baada ya kutarajia mbingu mpya na dunia mpya katika unabii wa Isaya, unaendelea kusoma na anasema, Lakini furahini na kushangilia milele kwa ajili ya nitakachoumba, kwa maana nitaumba Yerusalemu uwe furaha yangu, na watu wawe furaha. Nitashangilia juu ya Yerusalemu na kuwafurahia watu wangu.

Sauti ya kilio na kilio haitasikika ndani yake tena. Kwa hivyo sasa Yohana pia katika kutimiza Isaya 65 anaona Yerusalemu mpya. Lakini ni wazi kwamba Yerusalemu mpya inatambulika na watu.

Nadhani ukisoma Ufunuo 21 kwa makini, Yerusalemu mpya kitaalamu haimaanishi mji halisi. Hiyo haimaanishi kwamba Yohana hafikirii kutakuwa na mji halisi au miji. Ni sawa tu na jinsi tunavyoona picha za majengo zikitumika katika sehemu nyingine ya Agano Jipya ni kwamba Yohana anachukua picha za majengo na sasa anazitumia kwa watu wenyewe.

Kwa hivyo, Yerusalemu mpya ni sitiari kwa watu. Sababu ya kusema hivyo ni kwamba inalinganishwa na bibi arusi. Yerusalemu mpya ni bibi arusi ambayo Yohana anaiweka wazi katika Ufunuo 19-21 kwamba bibi arusi ni watu.

Watu wenyewe ni bibi arusi wa Kristo. Ukirudi kwenye Waefeso sura ya 5, tunaona kwamba bibi arusi wa Kristo ni kanisa, watu wenyewe. Kwa hivyo Yerusalemu mpya inapata utimilifu wake, Yerusalemu mpya ya Isaya 65 inapata utimilifu wake katika Yerusalemu iliyofanywa upya, watu wenyewe katika uumbaji mpya.

Kwa hivyo, kuna uumbaji mpya na Edeni, Yerusalemu mpya, agano jipya, agano jipya. Kuna sehemu mbili ambapo nadhani tunaona hili likisisitizwa. Kwanza, nimechagua

kujumuisha taswira ya bibi arusi na ndoa chini ya hili kwa sababu katika Agano la Kale, nadhani profesa, msomi, na mchungaji wa Agano la Kale huko Boston, Massachusetts anayeitwa Gordon Hugenberger ameandika kitabu kuhusu ndoa na agano akionyesha uhusiano kati ya ndoa na agano katika Agano la Kale.

Nadhani unapata muunganisho huo huo hapa katika Ufunuo sura ya 21 ambapo ndoa inaonekana sasa kama ukamilifu na sehemu ya ukamilifu wa uhusiano wa agano jipya kati ya Mungu na watu wake. Kwa hivyo, ndani ya muktadha wa agano, tunaona kwamba ndoa sasa imekamilika. Bibi arusi katika fahari na utukufu wake wote sasa anawasilishwa kwa Mungu na Mwanakondoo kama kamili.

Ndoa sasa imekamilika na inatimiza uhusiano wa Mungu na watu wake katika Agano la Kale. Rudi kwenye Agano la Kale na uhusiano wa Mungu na watu wake, mara nyingi ni uhusiano wenye msukosuko na matatizo ambapo Israeli huendelea kupotea na kuchukua jukumu la mwanamke mzinzi. Lakini uhusiano wa Mungu na watu wake katika Agano la Kale unaonyeshwa kama bibi arusi, kama mume na mke, na kisha katika Waefeso 5 ambapo uhusiano kati ya Kristo na kanisa, pia katika kutimiza Agano la Kale, pia unaonyeshwa kama uhusiano kati ya mume na mke wake, sasa unafikia kikomo chake katika uhusiano wa Mungu na watu wake katika uumbaji mpya.

Kwa hivyo, kwa namna fulani, mtu anaweza kusema kipindi kirefu cha uchumba kinachopatikana katika sehemu nyingine ya Agano Jipya sasa kimefikia mwisho, na bibi arusi anawasilishwa katika kutimiza kile tunachokiona katika Waefeso 5, kwamba nia ya Kristo ilikuwa kumleta bila lawama mbele Zake. Sasa, bibi arusi wa Kristo anawasilishwa kama asiye na lawama, mkamilifu na mtakatifu katika utimilifu wa mwisho wa ndoa katika Ufunuo sura ya 21. Na labda hiyo ndiyo angalau katika ngazi moja jinsi tunavyopaswa kuelewa baadhi ya lugha hii ya thamani ya vito katika Ufunuo 21.

Ukweli kwamba misingi yote imetengenezwa kwa kito cha thamani, ukweli kwamba hung'aa kama fuwele na ni kito cha thamani, yote hayo yanaonyesha sasa bibi arusi aliyepambwa kwa fahari yake yote anasimama kamili na mkamilifu katika ndoa ya mwisho, utimilifu wa uhusiano wa ndoa kati ya Mungu na watu wake katika kutimiza Agano la Kale na katika kutimiza pia kile tunachokipata katika Waefeso 5, ambapo sasa Kristo na kanisa lake ni mume na mke. Lakini Agano Jipya pia hupata utimilifu wake katika fomula ya Agano Jipya katika sura ya 21 na mstari wa 3, ambapo Yohana anabadilisha kutoka maono hadi majaribio, yaani, majaribio, anachosikia, na sauti anayosikia itatafsiri kile alichokiona. Kwa hivyo, Yohana anasema, na nikasikia sauti kubwa kutoka kwenye kiti cha enzi, hii ni 21:3 ya Ufunuo. Tazama au tazama, makao ya Mungu sasa yako kati ya watu wake, naye atakaa pamoja nao. Watakuwa watu wake, na Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao, Mungu wao.

Huo ndio mfano halisi, mfano halisi wa mwisho wa fomula ya Agano. Hapa, Yohana anatumia waziwazi Ezekieli 37, labda pia Mambo ya Walawi 26, marudio yote mawili ya fomula ya Agano, lakini labda marejeleo mengine ya fomula ya Agano, ambayo kimsingi ni, Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu ili tuweze kupata utimilifu kamili wa nia ya Mungu ya kukaa katika uhusiano wa agano na watu wake.

Sasa, katika uumbaji mpya wenye fomula ya Agano ikirudiwa tena, lengo la mwisho la historia ya wokovu linafikiwa na Mungu akiishi katika uhusiano wa Agano na watu wake. Sasa, Yeye ndiye Mungu wao, nao ni watu wake. Kwa hivyo uumbaji mpya, Edeni mpya, Yerusalemu mpya na kisha Agano jipya katika kutimiza maandishi ya Agano la Kale na pia hekalu jipya.

Tunaona lengo kuu la hekalu na hema la kukutania likitimizwa hatimaye katika Yerusalemu mpya. Sasa, bila shaka, ni vigumu kutenganisha mada hizi zote. Kama tulivyoona lengo zima la uhusiano wa Agano, nitakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wangu, ni kwamba Mungu angekaa kati yao.

Tena, soma fomula ya Agano katika 21:3, angalia makao ya Mungu, maskani yake, uwepo wake hekaluni sasa uko miongoni mwa watu wake na atakaa nao. Hiyo ni lugha si tu ya kuchukua makazi bali hiyo ni lugha ya uwepo wa hema, uwepo wa maskani, au makao ya hekaluni pamoja na watu wake. Kwa hivyo lengo kuu la hema, hekalu, sasa limefikiwa katika uhusiano wa Agano jipya, uhusiano uliokamilika wa Agano jipya kati ya Mungu na watu wake.

Sasa, kile ambacho hekalu lilikuwa likimaanisha sasa kimetimizwa Mungu akikaa na watu wake. Tutaona kwamba pia kuna uhusiano na Kutoka, lakini kuna uhusiano dhahiri na Bustani ya Edeni. Katika majadiliano yetu kuhusu hekalu, tuliona kwamba Bustani ya Edeni ilikuwa patakatifu na hekalu la awali la Mungu.

Ni mahali ambapo Mungu aliishi na watu wake. Baadaye katika Agano la Kale, hema na hekalu vilikusudiwa kukumbuka patakatifu pa awali pa Mungu. Hema na hekalu vilikuwa, kwa namna fulani, Bustani ndogo ya Edeni Mungu alipoanza kurejesha nia yake ya kukaa na watu wake katika patakatifu pao.

Sasa tunamwona Yohana akizungumzia lugha hii ya hekalu, lakini kile ambacho tayari tumekiona ni kwamba kwa Yohana, jambo la kipekee ni kwamba katika uumbaji mpya, katika maono ya Yohana, hakuna hekalu tofauti la kimwili. Yohana anasema sikuona hekalu katika mji kwa sababu Bwana Mungu Mwenyezi na Mwanakondoo ndio Hekalu lake. Kwa maneno mengine, lengo la hekalu, kile ambacho hekalu lilikuwa likitarajia, yaani, kile kilichokuwa kweli katika Bustani ya Edeni ya Mungu ikikaa moja kwa moja katikati ya watu wake, sasa kimetimizwa.

Sasa kwa kuwa uumbaji mpya umefika, sasa kwa kuwa uumbaji wa kale umekumbwa na dhambi na huzuni na kifo, ambacho ndicho kilichohitaji hekalu hapo awali, sasa

kwa kuwa hilo limeondolewa, sura ya 21, mstari wa 1, Mungu anaweza kukaa moja kwa moja na watu wake bila kuhitaji hekalu tofauti la kimwili. Kwa hivyo, Yohana anasema, Mungu na Mwanakondoo ndio hekalu. Kile ambacho hekalu lilikuwa likimaanisha sasa kimetimia.

Bustani ya Edeni sasa imefanywa upya. Na angalia tena katika sura ya 22, mistari ya 1 na 2, tunapata taswira iliyo wazi ya Bustani ya Edeni. Maono ya Yerusalemu mpya, maono ya uumbaji mpya ya Ufunuo 21 na 22, ni Bustani ya Edeni iliyorejeshwa.

Nilipoangalia tu NIV yangu, niligundua kwamba jina lililo hapo juu ni Edeni Iliyorejeshwa. Lakini tena, Edeni ilikuwa hekalu la asili, patakatifu pa asili ambapo Mungu aliishi. Zaidi ya hayo, andiko lingine ambalo Yohana anatumia, Ezekieli 47, liko katika muktadha wa Bustani ya Edeni na hekalu.

Kwa hivyo, Ezekieli mwenyewe aliunganisha hekalu na lugha ya Edeni. Sasa Yohana pia anafanya hivyo, kwa kurejelea Ezekieli 47, lakini pia kurudi kwenye taswira ya Mti wa Uzima katika mstari wa 2 ambayo tuliona inayotoka katika Mwanzo 2. Kwa hivyo, hekalu jipya, maono ya Yohana kuhusu watu wa Mungu yanapaswa kuonekana kama hekalu jipya. Lakini anachofanya Yohana ni, ingawa anasema, Sikuona hekalu, kwa sababu Mungu na Mwanakondoo ndio hekalu, cha kufurahisha, kinapatana na kile tulichokipata katika maandishi mengine ya Agano Jipya, kama vile Paulo, lugha ya hekalu sasa inatumika kwa watu wote wapya wa Yerusalemu.

Yohana anachukua taswira kutoka Ezekieli 40-48, ambayo ni maono ya Ezekieli ya kupimiwa kwa hekalu, na sasa anaitumia, si kwa hekalu tofauti kimwili mahali fulani katika uumbaji wa Yerusalemu, lakini sasa anaitumia kwa Yerusalemu mpya nzima na kwa watu wote. Kwa hivyo, kinachopimwa ni Yerusalemu mpya, si hekalu tofauti. Ambapo maji yanatoka si kutoka hekaluni bali kutoka kwenye kiti cha enzi cha Mungu katikati ya Yerusalemu mpya, katikati ya uumbaji mpya.

Zaidi ya hayo, Yerusalemu mpya iko katika umbo la mchemraba, ambao ulikuwa umbo la Patakatifu pa Patakatifu katika 1 Wafalme 5-7. Mji mzima umefunikwa kwa dhahabu, na, unaposoma masimulizi ya maskani na hekalu katika Agano la Kale, kila kitu kilifunikwa kwa dhahabu; sasa, mji mzima umefunikwa kwa dhahabu. Pia tuliona kwamba dhahabu ilicheza jukumu katika Mwanzo 2 kama moja ya madini ya thamani katika mazingira ya Bustani ya Edeni ya awali.

Kwa hivyo sasa, kwa kusema kwamba mji mzima umetengenezwa kwa dhahabu katika sura ya 21, mwandishi anauunganisha waziwazi na maskani na hekalu la Agano la Kale. Ni njia nyingine ya kusema kwamba watu wa Mungu wenyewe ndio maskani, makao ya hekalu la Mungu. Nadhani hapa tunapata utimilifu wa kile Paulo alikuwa akielezea katika Waefeso 2 mistari ya 20-22.

Hekalu lote la Mungu linajengwa, na washiriki binafsi sasa wanajengwa kuwa makao matakatifu ambapo Mungu anakaa na Roho. Sasa tunaona utimilifu wa mchakato huo katika hekalu la mwisho, la mwisho la kiamu katika uumbaji mpya wa Ufunuo sura ya 21. Ili kuthibitisha zaidi hili, onyesha lugha ya hekalu na muktadha wa maono haya, kwa mfano, katika sura ya 21, mistari ya 19-20, orodha ya mawe 12, mawe 12 ya thamani katika 19-20 kwa kweli ni dokezo wazi la mawe kwenye kifua cha kuhani mkuu katika Agano la Kale.

Kwa mfano, Kutoka sura ya 28. Pia tunawaona watu wakitenda kazi kama makuhani katika sura ya 22, 23, na 24. Kwa hivyo inasema, Hakutakuwa na laana tena.

Kiti cha enzi cha Mungu na Mwana-Kondoo kitakuwa mjini, na watumishi wake watamtumikia, nao wataona uso wake na jina lake, ambalo ndilo lengo la ibada, na jina lake litakuwa kwenye vipaji vya nyuso zao kama vile makuhani wanavyobeba jina la Mungu kwenye vipaji vya nyuso zao. Hakutakuwa na usiku tena. Hawatahitaji mwanga wa taa hekaluni ili kuiangaza kwa sababu Mungu Mwenyewe, uwepo wa utukufu wa Mungu, atakuwa mwanga wa Yerusalemu Mpya nzima, kiumbe kipya.

Kwa hivyo, hakuna haja ya taa kama ile inayopatikana hekaluni. Kwa hivyo, katika Yerusalemu Mpya, maono ya Yohana ya sura ya 21 ya Ufunuo ni utimilifu, utimilifu wa mwisho wa nia ya Mungu ya kukaa na watu wake. Nia yake ya awali na bustani ya patakatifu, nia yake ikianza kurejeshwa na hema na hekalu, na matarajio ya kinabii ya hekalu lililorejeshwa sasa yanatimizwa katika hekalu jipya la Ufunuo 21, ambalo hufanyika bila hitaji la muundo tofauti wa hekalu badala yake uumbaji wote sasa ni mahali palipojazwa na uwepo wa Mungu unaotoa uzima, makao ya hekalu la hema la Mungu, ambalo ni pana pamoja na watu wote na pamoja na uumbaji wote.

Kwa hivyo sasa, uwepo wa Mungu hauzuiliwi tena kwa kuhani mkuu anayeingia mahali maalum, Patakatifu pa Patakatifu. Sasa, watu wote wa Mungu hufanya kazi kama makuhani, na wote wana ufikiaji sawa kwa Mungu katika uumbaji mpya. Jambo la tano muhimu ambalo ni jipya ni kwamba kuna watu wapya. Na kwa hivyo, tunachopata katika Ufunuo 21 ni watu wapya wa Mungu wanaojumuisha Wayahudi na Mataifa wanaoishi katika uumbaji mpya.

Katika sura ya 21 na mwanzoni mwa mstari wa 12, Yohana anaelezea Yerusalemu mpya, na tena, nataka ukumbuke kila wakati kwamba Yerusalemu mpya ni mfano wa watu wenyewe. Kwa hivyo, Yerusalemu mpya ilikuwa na ukuta mkubwa na mrefu, watu wa Yerusalemu mpya, ukuta mkubwa na mrefu wenye milango 12, na pamoja na malaika 12 kwenye milango, majina ya makabila 12 ya Israeli yameandikwa kwenye milango. Kwa hivyo, milango 12 inawakilisha taifa la Israeli, makabila 12.

Kulikuwa na malango matatu upande wa mashariki, matatu upande wa kaskazini, matatu upande wa kusini, na matatu upande wa magharibi, ingawa Yohana hatuambii ni makabila gani yanapitia upande gani kati ya milango hiyo. Kisha

anasema ukuta wa mji ulikuwa na misingi 12, na juu yake yalikuwa majina ya mitume 12 wa Mwana-Kondoo. Kwa hivyo unaona, kile ambacho Yohana amefanya ni kwamba watu wapya sasa wanajumuisha watu wa Mungu, Israeli, na watu wake wapya, kanisa, lililojengwa juu ya msingi wa mitume na manabii.

Na kwa hivyo, inashangaza kwamba mitume, ambayo ilikuwa ya kuvutia katika Waefeso sura ya 2, walijenga hekalu juu ya msingi wa mitume na manabii. Kwa mara nyingine tena, tunaona kukamilika kwa hilo, ambapo muundo mzima umejengwa juu ya msingi wa mitume 12 wa Mwana-Kondoo. Kwa hivyo tena, historia ya Mungu ya kushughulika na watu wake, nia ya Mungu ya kuunda watu, sasa inatimizwa si katika Israeli ya kitaifa bali katika watu wa Mungu wa ulimwengu wote wanaojumuisha Wayahudi na Mataifa pamoja, wanaoonyeshwa na makabila 12 ya Israeli na mitume 12 wa Mwana-Kondoo.

Sasa, tunapata utimilifu wa watu mmoja wa Mungu. Kwa hivyo, maono ya Paulo kuhusu urejesho wa watu wa Mungu katika suala la Mungu kuunda ubinadamu mmoja mpya kutoka kwa Myahudi na Mataifa tena yanapata utimilifu wake wa mwisho, utimilifu wake wa mwisho katika maono ya Yohana katika Ufunuo sura ya 21. Pia tunaona hapa kutoka mpya.

Hilo ndilo lengo la kutoka katika kitabu cha Kutoka kutoka kwa Mungu akiwakomboa watu wake kutoka Misri, na kutoka mpya kunakotarajiwa kwa manabii kama vile Isaya sasa kunafikia lengo lake kuu. Lengo kuu la Mungu kuwakomboa watu wake kutoka Misri lilikuwa kuwaleta katika nchi yao, ambapo Mungu angeweka maskani yake na makao yake katikati yao. Sababu ya Mungu kuwarejesha ni kwamba mara tu watu wa Mungu Israeli walipokwenda uhamishoni, manabii wa Agano la Kale, hasa Isaya, wanatarajia kurejeshwa kutoka uhamishoni hadi nchi yenye hekalu lililojengwa upya, Mungu akiishi katikati yao kama kutoka mpya.

Na kwa hivyo, tunaona jambo lile lile likitokea, harakati ile ile hapa katika kitabu cha Ufunuo. Mungu huwakomboa watu wake kutoka utumwani na utumwani kwa ulimwengu wa dhambi kwa wasomaji wa kwanza, Milki ya Kirumi. Sasa anawarudisha katika nchi yao, kiumbe kipya, na anaweka uwepo wake wa hekalu katikati yao.

Lengo lote la kutoka kwanza. Kwa hivyo, tunapata hapa lengo la kutoka na utimilifu wa kutoka mpya ulioahidiwa na manabii, ambao sasa wanafikia utimilifu wao. Nadhani nilipendekeza kwako hapo awali kwamba labda tunapaswa kusoma marejeleo ya Yohana kuhusu bahari kutokuwepo tena katika mstari wa 1 kama sehemu ya motifu ya kutoka.

Bahari, kama watoa maoni wengi watakavyokuambia, bahari ilikuwa ishara ya machafuko na uovu, kile kilichokuwa uadui kwa Mungu na watu wake, kile kilichokuwa kinatishia. Ni makao ya mnyama. Bahari mara nyingi ilionekana kama makao ya mnyama pepo.

Mapema katika Ufunuo, unamkuta mnyama katika sura ya 13 akitoka baharini kuwatesa watu wa Mungu, kujaribu kuzuia makusudi ya Mungu ya kumpinga Mungu na watu wake. Na sasa bahari hiyo imeondolewa. Cha kufurahisha ni kwamba, katika Isaya sura ya 51, tulisema Isaya ni mojawapo ya maandiko ambayo, zaidi ya mengine yoyote, yanafikiria ukombozi wa Mungu kwa watu wake katika siku zijazo kama msafara mpya.

Katika sura ya 51, na hapa kuna mstari wa 9, katika kuelezea msafara huo mpya, Isaya anasema, Amka, amka, mkono wa Bwana, jivike nguvu. Hiyo ni lugha kutoka katika kitabu cha Kutoka. Amka kama katika siku zilizopita, kama katika vizazi vya zamani.

Huo ndio msafara. Je, si wewe uliyemkata Rahabu vipande vipande, uliyemchoma mnyama huyo? Kwa hivyo, huyo hapo joka wako; huyo hapo mnyama wako, na huyo hapo joka wako, mfano wa mnyama anayepinga watu wa Mungu. Je, si wewe uliyeikausha bahari, maji ya vilindi vikuu, uliyefanya njia katika vilindi vya bahari ili waliokombolewa wavuke? Kwa hivyo cha kufurahisha, angalia kwamba Bahari Nyekundu katika Isaya 51 inahusishwa na Rahabu.

Yaani, Mungu alimshinda lini yule mnyama Rahabu? Alimchoma lini yule mnyama wa baharini? Alipogawanya bahari. Kama ninavyofikiri nilivyosema hapo awali, cha kufurahisha ni kwamba, Targum, kifungu cha Kiaramu, Targum ya Isaya 51:9, inamlinganisha Rahabu na yule mnyama na Farao. Kwa hivyo, katika Isaya 51:9 inaona mgawanyiko wa Bahari Nyekundu kama kushindwa kwa uovu, kama kushindwa kwa nguvu za machafuko na uovu unaokaa baharini.

Sasa nadhani kinachoendelea katika Ufunuo 21:1 ni wakati Yohana anasema bahari haipo tena, ni Bahari Nyekundu ya kinabii ambayo iliunda kizuizi kwa watu kufurahia urithi wao ambao ulikuwa uadui kwa watu wa Mungu, ishara ya uovu na machafuko, makao ya mnyama wa baharini, ambaye anawapinga watu wa Mungu, ambaye ni adui na anawatishia, ambaye husababisha maumivu na kifo na mateso, sasa yameondolewa na kukauka ili watu waweze kuvuka na kuingia katika urithi wao, ambao ni uumbaji mpya, nchi, na Mungu sasa anakaa katikati yao, ambayo ilikuwa lengo la Kutoka hapo awali. Kwa hivyo, uumbaji mpya, Edeni mpya ambapo Mungu anakaa na watu wake katika uumbaji mpya katika kutimiza Ufunuo, samahani, Mwanzo sura ya 1 na matarajio ya kinabii katika Isaya 65. Yerusalemu mpya, tena katika kutimiza Isaya 65, ambapo Yerusalemu mpya sasa inatambulika na watu.

Agano jipya lenye utimilifu wa ndoa na utimilifu wa agano lililoandikwa na Ezekieli 37. Tunaona agano jipya likifikia kilele chake. Hekalu jipya.

Mungu sasa anaishi na watu wake. Nia yake ya awali katika bustani ya Edeni na kuanzishwa kwa hema na hekalu sasa inatimizwa na Mungu akiishi katikati ya watu

wake ili Yerusalemu mpya nzima, watu wote, iwe hekalu, patakatifu pa patakatifu, ambapo Mungu anaishi, na wote ni makuhani wanaomwabudu na kumtumikia Mungu. Watu wapya.

Myahudi na Mmataifa sasa wamekusanywa pamoja kama watu wapya wa Mungu, kama watu wa Mungu waliokamilika katika uumbaji mpya. Na kisha Mungu amekamilisha hili katika msafara mpya. Lengo la msafara wa kwanza, lengo la matarajio ya nabii ya msafara mpya, linafikiwa huku Mungu akikausha Bahari Nyekundu ya machafuko na uovu na uadui ili watu waweze sasa kuvuka na kurithi nchi, uumbaji mpya, ambapo Mungu sasa anakaa katikati yao katika hekalu la hema ambalo lina watu wengi wa Mungu.

Na kisha, hatimaye, kuna utawala mpya na utawala mpya. Sura ya 22 na mstari wa 5 wa Ufunuo. Hakutakuwa na usiku tena.

Hawatahitaji mwanga wa taa au mwanga wa jua, kwa maana Bwana Mungu atawapa nuru, nao watatawala milele na milele. Ukirudi kwenye sura ya 20 katika kifungu cha milenia, inasema watu wa Mungu walifufuliwa, nao wakatawala pamoja na Kristo kwa miaka elfu. Hiyo ni maandalizi tu kwa kile tunachosoma katika Ufunuo 22 na mstari wa 5. Sasa, wanatawala kama wafalme milele na milele.

Lakini ninachotaka kusesitiza ni kwamba hiki ndicho hasa Adamu na Hawa walichotakiwa kufanya katika uumbaji wa kwanza kama wabebaji wa sanamu ya Mungu. Hata hivyo, walishindwa kufanya hivyo kwa sababu ya dhambi. Walipaswa kutawala dunia nzima.

Walipaswa kuenea kama wabebaji na wawakilishi wa Mungu. Walipaswa kueneza utawala na utawala na uwepo wa Mungu juu ya dunia nzima. Na sasa tunaona wanadamu wakifanya hivyo na kutimiza hilo kwa kutawala juu ya dunia.

Hiyo ni juu ya uumbaji mpya katika sura ya 22 ya Ufunuo. Kwa hivyo, watatawala milele na milele katika kutimiza kusudi la awali la Mungu kwa wanadamu. Lakini hii labda inaonekana pia katika suala la Mungu kutimiza makusudi yake kupitia Israeli.

Ukikumbuka katika kutimiza makusudi yake kwa Adamu na Hawa wangetawala juu ya viumbe vyote na kutawala viumbe vyote. Mungu alichagua Israeli kuwa ufalme wa makuhani, lakini haswa zaidi, alimchagua Daudi. Alianzisha ufalme na Daudi, haswa kama mfalme, ambaye kupitia yeye nia ya Mungu kwa Israeli na hatimaye kwa wanadamu wote kutawala viumbe vyote ingetimizwa.

Na unakumbuka baadhi ya Zaburi katika Zaburi sura ya 2 na kwingineko ambapo miisho ya dunia ingepewa mwana wa Daudi kama milki yake. Sasa tunaona hilo likitimizwa na watu wa Mungu wakitawala dunia nzima ambayo ni uumbaji mpya.

Cha kushangaza, tunapata marejeleo ya agano la Daudi katika sura ya 21 na mstari wa 7. Wale watakaoshinda watarithi haya yote.

Yote ya nini? Uumbaji mpya ambao Yohana alielezea hivi punde katika 21. Mmoja na anayefuata. Watarithi hili, nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watoto wangu.

Tafsiri ya Yohana ya fomula ya agano la Daudi kutoka 2 Samweli na kwingineko. Nitakuwa baba yao, nao watakuwa watoto wangu au wanangu katika kutimiza ahadi za agano la Daudi. Labda basi tunapaswa kuona kwamba kwa njia ile ile ambayo Daudi angeirithi dunia nzima, miisho ya dunia ingetolewa kama milki yake.

Sasa, tunawaona watu wa Mungu wakitimiza agano la Daudi pia. Mbali na kutimiza kusudi la Mungu kwa Adamu na Hawa, tunawaona watu wote wa Mungu kama warithi wa ahadi za Daudi, kama wana wa Mungu, na kama utimilifu wa agano la Daudi ambalo sasa linatawala juu ya dunia nzima. Tulisema hapa ni moja ya sehemu pekee pamoja na 2 Wakorintho sura ya 6. Hapa ndipo mahali pengine katika Agano Jipya ambapo fomula ya agano aliyopewa Daudi inatumika sasa kwa watu wenyewe.

Ili kuongeza baadhi ya mada hizi, angalia kwamba katika sura ya 22, mistari ya 4 na 5, tunaona watu wa Mungu wakifanya kazi kama makuhani; wataona uso wake, na jina lake litakuwa katika vipaji vya nyuso zao, na pia kama wafalme. Watatawala milele. Ili watu wa Mungu sasa watimize nia ya Mungu kwa Israeli katika Kutoka 19:6, ambayo ilikuwa kwamba wangukuwa ufalme wa makuhani.

Kwa hivyo, tunapata kiumbe kipya, Edeni mpya, tunapata Yerusalemu mpya, agano jipya, hekalu jipya, watu wapya, Kutoka mpya, na utawala mpya. Tunaweza kufupisha hilo kwa kusema tunachopata hapa ni kwamba Mungu sasa anaanzisha, anarejesha, na kuwafanya upya watu wake katika uhusiano mpya wa agano naye na kuwaleta katika uumbaji mpya kupitia Kutoka mpya ambapo wao ni Yerusalemu mpya, na sasa wanatawala na kutawala. Wao ni ufalme mpya, na Mungu anazindua utawala mpya na kutawala, yote katika kutimiza ahadi za Mungu katika Agano la Kale na katika Agano Jipya.

Ukinifuata kwa makini, utaona hili ni jambo la bahati mbaya, lakini kulikuwa na mambo saba mapya ambayo ni mapya. Hilo ni wazi kwamba linaendana na kitabu cha Ufunuo na jukumu muhimu ambalo nambari saba inacheza. Lakini kwa muhtasari, tunachokipata katika Ufunuo 21 na 22 sasa ni kilele kilichosubiriwa kwa muda mrefu, kilele kilichosubiriwa kwa muda mrefu, na lengo la hadithi ya ukombozi-kihistoria ya Mungu sasa linafikia utimilifu wake huku watu wa Mungu wakiishi juu ya uumbaji mpya na Mungu na Mwana-Kondoo wakiishi katikati yao.

Huyu ni Dkt. Dave Matthewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi nambari 30, ufafanuzi wa Waefeso 2 katika Ufunuo 21 na 22 kwa kuzingatia theolojia ya Agano Jipya.